

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımı Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer BOLAT tarafından Anayasa'nın 98. Ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.
08/04/2026

Talat DİNÇER

Mersin Milletvekili

Son yıllarda dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte yemek ve alışveriş platformları hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Vatandaşımız için kolaylık, hız ve erişim sağlayan bu sistemleri elbette reddetmiyoruz. Ancak bugün geline nokta bu yapının adil işlemediğini, küçük esnafı korumak yerine giderek daha fazla baskı altına aldığını açıkça ifade etmek zorundayız.

Bugün birçok yemek ve e-ticaret platformu, esnaftan başlangıçta %15-%25 arasında komisyon talep etmektedir. Bu oran bile küçük işletmeler için ciddi bir yük anlamına gelirken; teslimat hizmetleri, reklam ve görünürlük ücretleri, algoritmik sıralama bedelleri ve çoğu zaman dayatılan kampanyalarla birlikte bu oranlar %40-%50 seviyelerine kadar çıkmaktadır. Bir esnaf, kazandığı her 100 liranın 40'ını, 50'sini platformlara verirken nasıl ayakta kalacaktır? Bugün Anadolu'nun dört bir yanında; lokantacı, bakkal, manav, küçük üretici dijital sistemin içinde görünür olabilmek için adeta bir "komisyon sarmalına" mahkûm edilmiştir. Platformda yukarı çıkmak isteyen daha fazla ödeme yapmak zorunda bırakılmakta, kampanyaya katılmayan esnaf geri plana itilmekte, kendi emeğiyle rekabet edemez hale getirilmektedir. Bu platformlar artık sadece aracılık yapan yapılar olmaktan çıkmış, piyasayı belirleyen, fiyatları yönlendiren, esnaf üzerinde tek taraflı şartlar dayatan bir güce dönüşmüştür.

Komisyon oranlarına açık ve net bir üst sınır getirilmelidir. Gizli maliyetler, sonradan eklenen ücretler ve zorunlu kampanya dayatmaları tamamen kaldırılmalıdır. Küçük esnaf ve yerel işletmeler için özel koruyucu düzenlemeler hayata geçirilmelidir. Platformların algoritmaları şeffaf hale getirilmeli, esnafın görünürlüğü parayla değil adil rekabetle belirlenmelidir. Yemek ve alışveriş platformları, "güçlü olanın kazandığı" değil, herkesin eşit şartlarda yarıştığı bir yapıya dönüştürülmelidir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Esnaf kazandığı her 100 liranın 50 lirasını platformlara verirken siz bunu adil mi görüyorsunuz?
2. %40-%50'ye varan komisyon oranlarına neden hâlâ bir üst sınır getirmediğiniz?
3. Esnafı zorlayan gizli ücretler ve dayatılan kampanyalara neden göz yumulmaktadır?
4. Dijital platformların fiyatları ve piyasayı belirleyen bir güce dönüşmesini nasıl açıklıyorsunuz?
5. Parası olanın öne çıktığı, küçük esnafın geriye itildiği bu sistemi rekabet olarak mı görüyorsunuz?
6. Küçük esnafı koruyacak somut bir adımı ne zaman atacaksınız?
7. Bu düzen devam ederse kepenk kapatan esnafın sorumluluğunu kim üstlenecek?